

Keuzedeel mbo

Design thinking in de praktijk

Code

K1231

Ontwikkeld door: SBB in samenwerking met ROC van Amsterdam, MBO College Hilversum
Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Design thinking in de praktijk

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Voor dit keuzedeel werken studenten uit verschillende opleidingen en verschillende niveaus (mbo niveau 3 en 4) samen in een team aan vraagstukken uit de beroepspraktijk. Het is geschikt voor studenten die vanuit en buiten de grenzen van hun eigen vakgebied willen bijdragen aan een creatief ontwerpproces. Dit keuzedeel kan breed worden ingezet bij diverse sectoren en opleidingen.

Voorbeelden van vraagstukken uit de beroepspraktijk voor dit keuzedeel:

- Hoe maken wij onze winkel meer belevingsgericht?
- Hoe kunnen we de leefomgeving voor alleenwonende dementerenden veiliger maken?
- Wat is een ideaal toilet voor mensen die halfzijdig verlamd zijn?
- Wij willen als bedrijf duurzamer werken. Hoe doen we dat?

Relevantie van het keuzedeel

Organisaties hebben te maken met snelle ontwikkelingen en veranderde wensen en behoeften van klanten of doelgroepen. Innovatie is belangrijk om in te kunnen spelen op veranderde vragen en behoeften. Organisaties zetten methoden zoals design thinking (een ontwerpgerichte werkwijze) in als passende aanpak om tot innovatieve oplossingen te komen. In dit keuzedeel doen beginnend beroepsbeoefenaren ervaring op met design thinking aan de hand van een vraagstuk uit de beroepspraktijk. Dit sluit aan bij de behoefte van organisaties, zij willen medewerkers die leergierig zijn, actief meedenken over oplossingen bij problemen en zich kunnen inleven in de doelgroep.

Beschrijving van het keuzedeel

Voor dit keuzedeel ontwerpen beginnend beroepsbeoefenaren uit verschillende opleidingen gezamenlijk een innovatieve oplossing voor een vraagstuk uit de beroepspraktijk. Ze volgen daarbij de stappen van design thinking, een denk- en werkwijze, die bestaat uit 5 stappen: empathize (begrijpen), define (definiëren), ideate (ideeën bedenken), prototype (oplossing uitwerken) en test (testen). Bij alle stappen staat de eindgebruiker centraal. Beginnend beroepsbeoefenaren doorlopen deze stappen in het ontwerpproces gezamenlijk, ieder vanuit zijn eigen deskundigheid en talenten. De beginnend beroepsbeoefenaar leert met dit keuzedeel denken vanuit het perspectief van de eindgebruiker en levert een bijdrage aan een creatief ontwerpproces om te komen tot een innovatieve oplossing.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend
Generiek

2. Uitwerking

D1-K1: Werkt samen aan een innovatieve oplossing voor een vraagstuk uit de beroepspraktijk

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in een multidisciplinair team aan een innovatieve oplossing voor een vraagstuk uit de beroepspraktijk. De beginnend beroepsbeoefenaar volgt hierbij de stappen van design thinking. Deze manier van ontwerpen vraagt binnen elke stap een creatieve en innovatieve denk- en werkwijze en inlevingsvermogen van de beginnend beroepsbeoefenaar. Hij moet steeds uitgaan van de wensen en behoeften van de eindgebruiker. De werkzaamheden zijn wisselend van aard en worden pas duidelijk gedurende het proces. Het begin- en eindpunt is afhankelijk van het vraagstuk en oplossingen die het team bedenkt. Complicerende factor is verder de onderlinge afhankelijkheid, de beginnend beroepsbeoefenaar verbindt zijn eigen kennis, vaardigheden en talenten aan kennis en vaardigheden en talenten van teamleden. Hij beschikt over kennis en vaardigheden van creatieve technieken en onderzoeksmethoden om te komen tot innovatieve oplossingen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de werkzaamheden samen met teamleden uit. Hij is verantwoordelijk voor zijn eigen bijdrage aan het designproces en gedeeld verantwoordelijk voor het resultaat van het ontwerpproces.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft kennis van design thinking
- Heeft kennis van creatieve strategieën
- Heeft kennis van onderzoeksmethoden om de wensen en behoeftes van eindgebruikers te achterhalen
- Kan vraagstukken uit de beroepspraktijk vanuit het perspectief van de eindgebruiker benaderen
- Kan innovatieve ideeën en oplossingen voor vraagstukken uit de beroepspraktijk bedenken en verwoorden
- Kan samenwerken in een multidisciplinair team bij het ontwerpen van innovatieve oplossingen voor een vraagstuk uit de beroepspraktijk
- Kan flexibel denken, experimenteren en verbeelden binnen de stappen van design thinking
- Kan presentatievaardigheden toepassen bij het presenteren van innovatieve oplossingen voor vraagstukken uit de beroepspraktijk

D1-K1-W1: Verkent en (her)definieert de onderzoeksvraag uit de beroepspraktijk

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt met zijn teamleden het vraagstuk uit de beroepspraktijk vanuit het perspectief van de eindgebruiker. Hij verkent de context van het praktijkvraagstuk, zoals de organisatie, eindgebruikers, andere betrokkenen en onderliggende vragen. Hij verzamelt informatie over wensen, behoeften en voorwaarden, stelt vragen aan eindgebruikers en andere betrokkenen en observeert de praktijksituatie. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt en analyseert de verzamelde informatie en inzichten met de teamleden en komt tot een afbakening en (her)definitie van het praktijkvraagstuk.

Resultaat

De wensen en behoeften van eindgebruikers zijn geïnventariseerd. Het praktijkvraagstuk is op basis hiervan afgebakend en gedefinieerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- verkent het praktijkvraagstuk consequent vanuit het perspectief van de eindgebruiker;
- luistert aandachtig naar betrokkenen;
- combineert deskundig verzamelde informatie en inzichten tot een samenhangend beeld;
- brengt pro-actief zijn inzichten in;
- luistert actief naar de inzichten van teamleden.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Analyseren, Onderzoeken, Creëren en innoveren

D1-K1-W2: Verkent ideeën en oplossingen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bedenkt oplossingen voor het praktijkvraagstuk en legt deze voor aan zijn teamleden. Hij luistert naar ideeën van anderen en vult deze aan vanuit zijn eigen kennis, vaardigheden en talenten. Hij gebruikt brainstorm- en andere creatieve technieken om gezamenlijk oplossingen te genereren en te bespreken. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt bij aan het keuzeproces voor de beste oplossing uitgaande van de wensen en behoeften van eindgebruikers.

Resultaat

Er zijn verschillende ideeën en oplossingen bedacht en vergeleken. Er is een oplossing of idee gekozen om uit te werken.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- verkent ideeën en oplossingen consequent vanuit het perspectief van de eindgebruiker;
- legt helder zijn oplossingen uit;
- luistert aandachtig naar oplossingen en argumenten van teamleden;
- kiest passende technieken voor het verkennen en afwegen van oplossingen;
- onderbouwt zijn keuze voor de beste oplossing overtuigend.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Overtuigen en beïnvloeden, Analyseren, Onderzoeken, Creëren en innoveren

D1-K1-W3: Werkt de gekozen oplossing uit

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt de gekozen oplossing uit met zijn teamleden. Hij benut zijn eigen vakkennis, vaardigheden en talenten en die van anderen. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert zijn eigen werk en dat van anderen en bespreekt knelpunten of aanvullende vragen. Hij draagt bij aan het bedenken en uitvoeren van aanpassingen of verbeteringen met het oog op de wensen en behoeften van betrokkenen.

Resultaat

De oplossing of het idee voor een product of dienst is uitgewerkt in de vorm van een prototype of plan.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- zet zijn vakkennis, vaardigheden en talenten pro-actief in;
- werkt constructief samen met teamleden;
- bespreekt tijdig knelpunten of vragen en mogelijke aanpassingen;
- levert een actieve bijdrage aan verbeteringen of aanpassingen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Creëren en innoveren

D1-K1-W4: Test de oplossing

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar test in samenwerking met teamleden de oplossing in de praktijksituatie. Hij stelt de voorwaarden of criteria vast waaraan de oplossing moet voldoen. Hij onderzoekt of de oplossing voldoet aan de criteria/voorwaarden en aansluit bij de wensen en behoeften van de eindgebruikers. Afhankelijk van de aard van de oplossing presenteert, demonstreert of test hij de oplossing in de praktijksituatie. Hij stelt vragen aan eindgebruikers en andere betrokkenen, analyseert bevindingen en legt testresultaten vast. Op basis van de testresultaten werkt hij samen met teamleden aan een verbeterde oplossing.

Resultaat

D1-K1-W4: Test de oplossing

Er is getest of de oplossing voldoet aan de voorwaarden en verwachtingen. De oplossing is waar nodig aangepast.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- kiest realistische voorwaarden of criteria op basis van de wensen en behoeften van eindgebruikers;
- kiest een passende en uitvoerbare testmethode;
- luistert actief naar eindgebruikers en andere betrokkenen;
- analyseert de bevindingen en trekt logische conclusies;
- werkt doelgericht samen met teamleden aan verbeteringen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Analyseren, Onderzoeken, Creëren en innoveren

D1-K1-W5: Presenteert de definitieve oplossing of het plan

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar presenteert in samenwerking met teamleden de verbeterde oplossing aan eindgebruikers, betrokkenen en belangstellenden. Hij licht de stappen en keuzes toe tijdens het proces van praktijkvraagstuk tot definitieve oplossing. Hij beantwoordt vragen van eindgebruikers, betrokkenen en belangstellenden.

Resultaat

De definitieve oplossing is gepresenteerd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- maakt bij het publiek passende keuzes voor de inhoud en wijze van presentatie;
- geeft een duidelijke presentatie;
- beantwoordt vragen respectvol en deskundig.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Presenteren